

волно мѣсто да живѣятъ и да процвѣтватъ мирно, и прѣдизвиква горѣщо желание, дано може най сетнѣ да се разбере тая истина понѣ отъ съврѣменнитѣ поколѣния. Извѣстно е, че благодарение на свободата и мѣстнитѣ самоуправления е възможно да се създаде такова господарство, въ което да могатъ да живѣятъ заедно различни националности и да се развиватъ, безъ да прѣчатъ на себе си, както това ний виждаме, напримѣръ, въ Швейцария, въ Съединенитѣ Штати и въ Белгия. Защо сж подиръ това, и сега йоще тѣзъ съперничества, тая враждебность, това взаимно надпрѣварване за главенство между такива народи, които трѣбва да си живѣятъ въ сѣюзъ?

Другий важень фактъ, който ни дава българската история, се заключава въ това, че, подѣ влиянието на Византия и християнството, тѣ достигнали, въ срѣднитѣ вѣкове, такава степенъ просвѣщение, която не била по ниска отъ образоваността въ онова врѣме на западъ. И само нахлуването на татаритѣ, а послѣ на турцитѣ погубило всичко. Необходимо е, затова, сега да се навакса изгубеното врѣме.

Трѣбва тѣй сжщо да забѣлѣжимъ и йоще едно обстоятелство: това е храбростта, която показвали българскитѣ армии въ войнитѣ противъ гърцитѣ, или противъ венгритѣ.

Но, до колко българитѣ и сѣрбитѣ принадлежатъ къмъ едно и сжщо племе и къмъ единъ и сжщий езикъ? Отъ разрѣшението, именно, на тоя въпросъ, въ по голѣмата му частъ, зависи, рѣшението на въпроса и за това: може ли на полуострова да се образува голѣмо югославянско господарство? Иречекъ, който добрѣ е изучилъ всичко, що се касае до историята на България, ми разказва за оная свѣръзка, която сжществува между българския езикъ и другитѣ славянски езици. Разбира се, ми казваше той, че българския езикъ е много близко къмъ сѣрбския: сѣрбина и българина си разбиратъ единъ другиму. Езика, на който сж говорили българитѣ на брѣговетѣ на Волга, прѣди да додаты на полуострова, билъ не финскій, както йоще и сега утвърждаватъ, но туранскій, както езика на турцитѣ, хуннитѣ, маджаритѣ, куманитѣ и печенѣгитѣ; но, за съврѣмен-